

DE NOORD-BRABANDER,

Staats- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DE PLEITREDE VAN HET OPENBAAR MINISTERIE

De plaats heeft ingenomen van wijlen den Utrechtschen Avondbode; heeft zich in de bres gesteld voor de Aristocratie, welke in ons land nog wel magtig is, maar zich sedert eenigen tijd den schepter, welchen zij voert, dapper ziet betwisten en met hand en tand de overheersching tracht te behouden, welke zij reeds zoo lang, zoo zij meende, rustig bezat en dacht maar immer te kunnen ontworpen worden. Echter in het bezit dier heerschappij bedreigd vindende, heeft zij den noodkreet aangehooren en getracht haren vijand in eens den kop in te drukken door een paar vervolgingen tegen de voorstanders van de grondwettigheid, en de Avondpost is haar wachter en kampvechter opgetreden.

De nederlaag door de Aristocratie te Arnhem, geleden in 1830, die goede Avondpost zwaar op het hart gaarne had zij de Arnhemse regters, die het van zich konden verkijsen, uit te vaardigen, eens regter te zegen; maar de eerbied voor de regter en medelijden jongens den uitgever der Courant, wijl zij geene opzettelijke bejegening van punten, waarvan veroordeling zou kunnen afhangen, hebben haar daarvan teruggehouden. Iemand moest het toch misgelden en op den ambtenaar van het Openbaar Ministerie te Arnhem wordt nu de aristocratische gal uitgestort.

Trouwens: geen wonder dat de uitgever der Arnhemse Courant vrijgesproken is, ten gevolge van het geschrevene, uitgerekt en eenigzins verward requisitoir, door een bot stilzwijgen zijner zijds gevolgd, hetwelk door den heer Serrurier genomen is de houding door het O. M. te Arnhem aangenomen, beantwoordde aan de eischen van deszelfs standplaats, en heeft het eene tweede nederlaag geleden, die zich te kunnen troosten met de herinnering aan eenen wel volstreken kamp. Die arme Serrurier; na zoo hekelig door de Arnhemse Courant te zijn doorgesheid, mogt hij hopen, dat de regering te verwerven bij de haren, die hij gearbeid had. Maar de uitkomst van de arbeid, welke hij echter niet in zijne handen heeft, die nu niet gunstig gekeurd is, heeft dus de afkeuring ingebracht van de aristocratie.

Geen wonder daarentegen dat de heer K. van Hulst te Zwolle is veroordeeld; ten gevolge der meesterlijke uiteenzetting, waarmede DE MOND (?) van den ambtenaar van het O. M. te Zwolle zijn bondigen eisch heeft vergezeld en toegelicht en het welgekozen standpunt des Zwolschen ZEGEVIERENDEN (daar zit de kneep) Ambtenaars.

Na dat wij deze logische redenering van het aristocratisch blad gelezen hadden, beкроop ons natuurlijk de lust, om die uitmuntende doch (helaas!) niet algemeen bekende Pleitrede door het O. M. te Zwolle gehouden, te lezen. Na ons door eene verbazende eruditie, met niet minder verbazende logische gevolgtrekkingen in den tijd der MEROVINGIANEN EN MAJORDOMES (welk laatste woord door de Avondpost zeer eigenaardig door Staatsdienaar wordt vertaald) verplaatst te hebben gezien, kwamen wij, (n. 10, 24 jannarij) eindelijk aan den aanvang der uitmuntende pleitrede, doch niet zonder nog eerst verschrikt te zijn geweest door eene periode vol kapitale letters, die als spook voor onze oogen stonden en ons met hare grijnzende tanden (onze verschrikte verbeelding meende tanden in al die letterhalen te zien) aanstaarden. Die periode is te curieus, om ze niet in haar geheel over te nemen.

« Thans mutato nomine (waarschijnlijk Childerik in Willem en Pippyn in republiek) zoekt de REPUBLIEK, als een andere PIPPYN de KROON even ZORGELOOS te maken als CHILDERIK, en zich, in derzelve plaats, allengs geheel op den troon te wringen.»

Wat zegt gij, lezer, van zulke verhevene taal? Jammer dat de Avondpost zich genoopt voelt, om alvorens deze beschouwingen voort te zellen, die toch zoo, zoo belangrijk zijn, de uitmuntende Pleitrede te laten volgen.

Ons plan is niet, dat meesterstuk zinsnede voor zinsnede te onderzoeken en ter toetse te brengen; wij willen alleen die trekken aanhalen, die ons het meest treffen. Uit dienhoofde kunnen wij het uitmuntend exordium dier uitmuntende pleitrede onaangeroerd laten, en dadelijk op de adstructie zelve overgaan. Ook in den aanvang dier adstructie is niets zeer opmerkenswaardigs gelegen, ofschoon er menig zonderling sustenu in voorkomt, dat wij echter, om niet te langwijdig te zijn, onaangeroerd voorbijgaan; zooals bijv.: « dat de minste smaad, den Koning aangedaan, EVEN STRAFBAAR is als de hevigste laster»; en meer anderen.

Daarenboven behelst die aanvang niets anders

dan de analyse van art. 1 der wet van 1 juni 1830, welke analyse het O. M. dienstig en noodzakelijk oordeelde, wijk hij voor onwetende Regters het woord voerde, naar luid van hetgeen deszelfs orgaan hun reeds bij den aanhef toevoegde:

» Die aandacht der regters, zal ik ten eersten bepalen bij het artikel der wet, hetgeen door den heer KAREL VAN HULST is overtreden; omdat het behelst eene materie, die gelukkig maar zeer zeldzaam onder het oog van den regter wordt gebragt, maar uit dien hoofde uit den aard der zake den Regter ook minder bekend moet zijn.»

Omtrent de kiescheid, waarmede de regters hier voor domooren worden uitgemaakt, valt niets te zeggen; jammer maar, dat de heer RIBBIS, die hier als substituut van den heer BAUER zine ciceroniaansche begaafdheden aan den dag legde, niet gezegd heeft, hoe hij zelf zoo volmaakt met die materie, die gelukkig maar zeer zeldzaam onder het oog van den Regter wordt gebragt, is bekend geworden, en op welchen grond hij zich hier het regt aanmatigde, om het welgekozen standpunt te nemen van zich als leermeester der Regters, voor welke hij het woord voerde op te treden, na hun naar regtuit gezegd te hebben, dat zij in de zaak onervaren en onkundig waren.

Wij stappen dus over die analyse heen om de toepassing der in dezelve vooruitgezette beginselen eenigzins nader te beschouwen; want daarin is het, dat de meesterlijke uiteenzetting, waarmede DE MOND van het O. M. te Zwolle zijn bondigen eisch heeft vergezeld en toegelicht, het meest uitschittert.

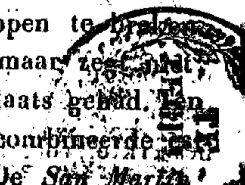
Dit echter voor een volgend nummer.

KERKELIJKE STAAT.

ROME 20 januarij. Gisteren is het aangekondigd consistorie gehouden, waarin Mgr. de aartsbisshop van Aix tot kardinaal benoemd is. In hetzelfde heeft Z. H. tevens veertien bisschoppen geconsecrueerd, waaronder vier door koning in de hof voorgedragen voor de spaansche kolonie. Het kan opgemaakt worden dat de erkentenis van Spanje door den H. Stoel als fait accompli is.

AMERIKA.

— Men heeft door eenen brief uit Buenos-Ayres vernomen dat de fransche en engelsche eskaders den doortogt van Parana, welchen Rosas door een aantal batterijen gesloten hield, open te maken. De brief is van den 29 november, maar zegt niet op welken dag het gevecht heeft plaats gehad. Ten 10 ure des morgens hebben de gecombineerde eskaders huune stelling genomen. De San Martin

den standaard van den franschen kapitein Trehouart dragende en gevuld door de *Edmus* en de *Dolphin* begonnen het vuur tegen de werken van den vijand, die hen hevig teruggroette. Het gevecht duurde tot vier ure. De brik van Buenos Ayres de *Republicano* werd door de *Lepus* in en grond geboord. De vijfdelijke batterijen werden door 3000 ruiters verdedigd.

Ten zes ure gaf de kapitein Trehouart bevel tot den storm en ondanks een goed onderhouden gevecht, verjoeg hij den vijand, die in allerijl zijne stelling verliet. Het schijnt dat het geschut bestuurd werd door Amerikanen, Negers en Engelschen. Een zoon van den admiraal Brown stond aan het hoofd van eene der batterijen. De vijand heeft zware verliezen geleden; 120 negers en 400 blanken zijn gedood, en het getal gekwetsten is zeer groot.

De engelschen hebben 10 dooden en 25 gekwetsten gehad; de franschen 18 dooden en 70 gekwetsten. 19 metalen kanonnen zijn bewaard geworden, de overigen zijn vernageld. De fransche en engelsche schepen hebben zware schade geleden.

ENGELAND.

LONDEN. Sir Robert Peel heeft eindelijk zijne hervormings-plannen opengelegd. Nimmer was de angstvallige nieuwsgierigheid, om de plannen van het gouvernement te kennen, grooter onder het engelsch publiek, dan li. dinsdag avond. Bij de opening der zitting van het Lagerhuis, waren al de toegangen van het Parlement als belegerd, de voor het publiek gereserveerde gaanderijen waren opgepropt en een aantal personen, die toegangskaartjes hadden, hebben geene plaats kunnen bekomen. Prins Albert, gemaal der Koningin, de hertog van Cambridge en een aantal leden van het Hoogerhuis waren in de vergadering zelve op afzonderlijke plaatsen gezeten. Het was voor het eerst dat prins Albert eene vergadering van het Lagerhuis bijwoonde.

Sir Robert Peel is eenige minuten over half vijf ure in de vergaderzaal gekomen; hij scheen minder verlegen dan naar gewoonte, en, wat hem zelden gebeurde, is hij, zich naar zijne plaats begevende, stil blijven staan om lord Ashley de hand te drukken.

Na de voorafgaande werkzaamheden is sir Robert Peel opgestaan, te midden der plegtigste stilte, terwijl aller oogen op hem gevestigd waren met eene angstvalligheid, welke iets tooneelmatigs had, en heeft hij met de meeste kalmte en op eenen toon, welke niet de minste aandoeving verried, hetgeen echter zelden bij hem het geval is, de voordragt gedaan welke de Kamer en het land met ongeduld te gemoet zagen. Naar de kalmte van den redenaar te oordeelen, scheen het de voordragt eener eenvoudige begrooting te gelden, en niet eene financiële voordragt, welke eene geheele omwenteling moet te weeg brengen in het handelstelsel van Engeland. Sir Robert Peel heeft drie uren en een kwartier lang gesproken, hij is gedurende al dien tijd aangehoord geworden met eene goudsdienstige stilte en zonder de minste uitdrukking van de zijde der hoorders. De twee partijen der Kamer achenen eenparig besloten te hebben, dat zij zonder voor- of tegeningenomenheid zouden hooren naar hetgeen de minister zou te zeggen hebben, zich verhoudende naar hare denkbeelden op eenen anderen wijze. De oorlogskreet zal aangeheven worden, wanneer de voordragt van sir Robert Peel aan de beraadslagingen der Kamer zal onderworpen worden.

Plaatsgebrek verhindert ons het geheele verloop van sir Robert Peel over tenemen; wij deelen dus slechts de eigenlijke voorstellen mede:

Sedert eenige jaren heeft de Kamer het gansche land in nader onderzoek genomen. In 1842 heb ik voorgesteld en in 1845 doen aannemen een ontwerp, waarbij de regten werden afgeschaft op onbewerkte voortbrengselen, welke de grondstoffen

der fabriek-nijverheid uitmaken. Thans is er schier geen regt meer op eenig onbewerkt voortbrengsel, van vreemde aangewoort, dat niet afgeschaft is.

Ik heb bijgevolg regt van den fabrikant te vorderen, dat hij afstand doe van de bescherming welke hij thans geniet. De eerste onbewerkte voortbrengselen welke nog door een regt zijn bezwaard, zijn het gesponnen linnen en het timmerhout. Ik stel voor om het regt op het gesponnen linnen van 3 schellings 2 den. te verminderen op 1 sh. 6 den. per centenaar en op het timmerhout eene trapsgewijze vermindering van regten te bewerkstelligen, tot dat zij op een punt zullen gekomen zijn, waarop het regt zal vastgesteld blijven, en welk punt ik binnen korte dagen bepaaldelijk zal aanwijzen.

... Ik doe dit beroep op het fabriekwezen met des te meer vertrouwen, omdat het de belangen van het fabriekwezen en niet die van den landbouw zijn, die beschermende regten gevraagd hebben. Ik stel dus voor, om de regten van invoer af te schaffen op alle artikelen, gefabriceerd van wol van geringe kwaliteit, van katoen en van linnen en de wollen en linnen artikelen van betere kwaliteiten te verminderen van 20 op 10 pCt.

Het inkomend regt op de zijde is nominaal 30 pCt.; maar meestal overtreft het die hoeveelheid. Ik stel voor dat regt van 30 pCt. op 15 pCt. voor elke waarde van 100 pond zijde te verminderen. Andere verminderingen van regten van invoer zullen insgelijks aangebragt worden op de behangsel-papieren, bewerkte metalen, bereide huiden, laarzen, schoenen, hoeden, gevlochten stroo, rijtuigen, kaarsen, zeep, brandewijn, jenever, suiker en andere.

Thans ga ik over tot de artikelen welke tot den landbouw in betrekking staan en waarop invoerregten geheven worden. Ik zal voorstellen dit regt te verminderen op 5 sh. per oentenaar voor alle soorten van zaden, en vrijen invoer te verleen aan de mais of turksch koren, dat voor de voeding van het vee zoo belangrijk is. Eveneens stel ik vrijdom van invoer voor boekweit, en het meel van mais en boekweit; op koolzaad en rapenkorrels; een ieder zal moeten bekennen, dat ik daardoor aan den landbouw eene groote dienst bewijs. Andere verminderingen zullen insgelijks, voorgesteld worden op de boter, kaas, hop, gezouten visch, alle welke artikelen op de helft van het thans bestaand regt zullen gebragt worden. Op alle artikelen van landelijken oorsprong, dienende tot voedsel, behalve het koren zal ik de onmiddellijke afschaffing der regten voorstellen. Alle soorten van voedingsmiddelen uit het planten- of dierenrijk afkomstig zullen vrij van invoerregten zijn, alle soorten van vee uit vreemde landen komende, zullen op dezelfde wijze binnengelaten worden.

... Ik zal eene wetsbepaling voorstellen, waarbij tot den 1 februarij 1849 de volgende regten zullen geheven worden op de tarwe, uit vreemde landen in Engeland ingevoerd. Wanneer de middelprijs van de tarwe in Engeland beneden de 48 sh. per quarter zal zijn, zal een regt geheven worden van 10 sh. per quarter; van 48 tot 49 sh.: 9 sh.; van 49 tot 50 sh.: 8 sh.; en zoo voorts tot dat de prijs 54 sh. zal bedragen, wanneer het regt onveranderlijk op 4 sh. per quarter zal bepaald zijn. De bepalingen voor de andere graansoorten zouden dezelfde schaal als voor de tarwe volgen; ik zal daaromtrent aan de Kamer eene reeks van documenten ter hand stellen, welke niet voor morgen kunnen afgedrukt zijn. Tengevolge van dezen maatregel zou de tarwe, op de tegenwoordige prijs aan een regt van 4 sh. per quarter onderworpen zijn, in plaats van het thans bestaand regt van 10 sh. en al de andere graanen, u. t. entrepôts gehaald en voor de consumtie aangegeven, zouden slechts een nominaal regt betalen.

Daarentegen worden de volgende voorstellen gedaan, tot bevordering van andere belangen.

De gemeenten zullen voortaan verplicht zijn zich onderling te vereenigen tot het onderhoud der we-

gen en zich thartoe in districten te verdeelen door zouden de wegen onder het beheer komen van 600 autoriteiten; in plaats van, zoo als het geval is, 16,000.

Eene wijziging in de wet van het domicilie onderstaand zal voorgedragen worden. Het gouvernement zal een voorschot in schattingen doen tot verbetering van de landbouw, behoudende de noodige waarborgen, om het land voor eventuele verliezen te behoeden.

De kosten der vervolgingen tegen misdadigers len voortaan ten laste van den Staat komen.

De helft der geneeskundige uitgaven voor armen, die thans op de gemeenten drukken, zullen insgelijks ten koste van den Staat komen.

Dit zijn in korte woorden de voornaamste voorstellen van sir Robert Peel. Zij schijnen niet te voldoen, indien men althans de dagbladen looven mag. Behoudende partij, whigs, radicalen allen zijn eenstemmig in hunne uitspraak. De *Morning Herald* en de *Standard* zijn er tegendeel liberalen, de voortdurende voltrekking der deelvrijheid beschuldigende sir Robert Peel van te halve maatregelen genomen te hebben. De *Morning-Post*, orgaan van het ultra-torysmus verklarond weg, dat de ontwerpen des ministers haterij in den hoogsten graad zijn.

De *Times* alleen keurt het ministerieel-ontwerp goed. « Hetzelfde zal, zoo zegt hij, geene teleurstelling te weeg brengen, bij degenen, die iets groots, uitgedreids verwacht hebben. Nooit is aan eenen minister gegeven geweest een uitgebreid plan voor te stellen. »

De beraadslagingen zullen den 9 februarij aavang nemen.

— O'Connell en zijn oudste zoon John O'Connell zijn den 27 te Londen aangekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS 29 Januarij. De Kamer der Gedeputeerden heeft gisteren de beraadslagingen over de koninklijken raad der Universiteit voortgezet. Twee redenaars van verschillende gezindten, de heer Bechard en Dubois (de la Loire Inferieure) hebben gevraagd, dat de raad of liever de Universiteit eene wet zou geregeld worden. De heer Bechard heeft met grond gezegd dat, men tegelijk de vrijheid van het onderwijzend vak tegen ministerieele willekeur en de vrijheid der famulaten tegen het monopolie moet vrijwaren. Een ra redevoering heeft het overige der zitting versierd. De heer Thiers zal, naar men zegt, morgen woord voeren.

— De heer Berriand heeft een additioneel paragraaf, tusschen het 5 en 6 § van het ontwerp adres voorgesteld, luidende als volgt:

« Indien de vrede verstoord werd; door de strijd der aansluitingen van twee groote volkeren behoudt Frankrijk zich voor, te waken dat de grenzen van openbaar regt, welke, op de zee de vrijheid, en waardigheid der internationale trekkingen beschermen, niet gekrukt worden. »

De heer Cremieux heeft een amendement op de 4e § voorgesteld, strekkende om het gouvernement uittenoodigen, een ontwerp van wet in te dien op de vrede van onderwijs.

NIJDERLAND.

BOSCH, 29 Januarij.

Uithoofde van den *Wants* maandag 2 deser invallen feestdag, wordt de nummer op heden saturday afgedrukt.

— Heden heeft het water zich op vele plaatsen dezer stad over de straten verspreid. Het is steeds wassende, zoodat het te voorzien is op vele plaatsen, welke niet meer gangbaar zullen.

Volgens mondelingsche berichten, ons onder afbreken dezer geworden, zou de Rijn voor Keulen aan het zakken zijn; de Waal en Rijn te Nijmegen en Arnhem sijlstaand, doch de Maas voor Gennog steeds wassende zijn.

— Uit Roosteren (Limburg) schrijft men ons dat een schuimje, waarmede men het hooft der droogen waterstand zich van de ene plaats tot de andere moest begeven, en waarop zich hooft de heeren Goulen, koopman van Bosch, Schrijvers van Maastricht, J. Driessens, Roosteren, door het spuiten op eenen stroom ongestagen. Alleen door de spoedig aangebrachte hulp door een ander schuimje, door den heer Smits te Roosteren aangebragt, zijn de droogte noemde, en vooral de heer Goulen, die in dreigend gevaar verkeerde, gered. Goulen en de heer Schrijvers werden in het nu

logement gebouwd. Men was eenigen tijd beducht voor het leven van den heer Coolen, doch, door de gepaste en ijverige hulpbetooning van den heer burgemeester, maden heer ontvanger van Winkel, de heer... P. B... behouden geworden en bejndt, bij zich lians, na het wijken van alle gevaar, zeer wel...
Wij haasten ons het belangrijt nieuwe mede te deelen, dat het on... plan tot het aanleggen van eenen haven te Schiedamsdijk; door Z. M. den Koning is goedgekeurd. (R. C.)
GRAVENHAGE 25 Jan. Het heeft Z. M. behaagd eene commissie te stellen tot onderhandeling met de... alhier aangekomen oud-minist... woon belgisch gevolmachtigde, en... Willmar, gewoon belgisch gevol... en... en tusschen Nederland en België te sluiten handelverdrag. Tot leden dier commissie zijn door Hoogstd. Beheerder de ministers van buitenlandsche zaken, van financien en koloniën.

Mengelwerk.

TIEN PER CENT.

JOV ZAAL-SHUDE. Toch heb ik een liever van gelduitzettingen op lijfrente werken het egoïsmus, dien akeligen karakter van het menschelek bar, in de hand. Let wel, dat het er ver af is, dat degenen die finnie goederen op lijfrente afstaan, daartoe altijd gedwongen worden door de behoeven, om een inkomen, dat tot hooftgebruik, uitoefening is, te vergrooten. In eenen... gebouwd zijn, men moge geene naadbestanden hebben, welk wezen zal, wanneer hij rond zich heen ziet, niet iemand vinden, dien hij gelukkig kan maken; geen werk van liefde of nut ontwaren, aan hetwelk hij een eervolle nagedachtenis aan zijnen doortogt in deze wereld kan laten.

Indien hij het... aanvaardt, vindt hij dan niet iets... in deze treurige speculatie, in die zekere vennootschap, in dat verbond met de menscheleke krankheden? In het... gevoel, steeds naar den... natuurgenooten te moeten w... elk jaar, elke maand verdraging der berekende kansen te moeten beschouwen als eenen diefstal, welken hij jegen... Zijt gij het... is het dat een aangenaam gevoel te moeten denken dat hij... groot, bij elken handdruk, uw natuur... ter zijde uitroept. » Zal het dan nooit... zijn?

ter zake van plaatsing op lijfrente werken... vliegwerken. Ziehier een trek, welke... verhaald is, en die wel verdient aan de... ontrukte te worden. Het toneel des... klein stadje in Normandje. Wanneer het... en het geldt, is de naam der Normandiërs sedert lang gevestigd; en toch is het te verwonderen dat de pluwheid hen nog zoo ver niet gebracht heeft. (Hetgeen trouwens... noch... te begrijpen is) om te ontdekken, dat men den grootsten... op... wanneer men zich laat schelen, uitvagen en opeten door deurwaarders, advocaten, procureurs en verdere houders van den processeus winkel?

Onze... dus, dien wij Peter Germeau zullen noemen, was, een tiental jaren geleden, een vrijer van zijn ouderdom; een klein mannetje gris pommelé, in de uitdrukking van Figaro te bezigen, met een gelaat waarop eene zekere looze goedhartigheid stond uitgedrukt, welke een min ervaren oog ligt voor... zou gehouden hebben. Voormalig paardenkooper, bezat Peter Germeau al de eigenschappen van zijn vak; trouwens de paardenkooper weet, ten geschikten tijde, zijne waar te versieren, te beschilderen en op te flickeren: Peter Germeau wist evenzeer partij van zijn persoon te trekken, zoo als uit het vervolg van dit verhaal bliken zal.

De man had zijnen handel vaarwel gezegd, toen hij een zestig duizend franken, allen min of meer eerlijk bijeenverzameld, in zijn bezit had. Met die zestig duizend franken kon Peter zich een inkomen verschaffen van een duizendtal kroonen; dit is meer dan genoeg, opdat een man, die niet gewoon is een dubbelteje uitgegeven, zonder het eerst vijf minuten lang om en omgekeerd te hebben, naar zijnen zin in eene kleine stad leven kan. Bore wandeling langs de haven, het schouwspel der visschersbooten die de haven binnenkomen,

een praatje met des of genen over de laatste marktprijzen, en vele andere zaken van dien aard, zijn genoegens die niets kosten. Het kopje koffie met het glaasje likeur zijn ook niet zeer kostbaar, wanneer men ze met het domino-spel wint, hetwelk de onveranderlijke gewoonte was van meester Germeau, die het zeer ver gebragt had in de behandeling van dubbel-zes en dubbel-blank. Wat het snuffje betreft, hij vond het middel om het altijd van zijnen medespreker, en altijd zonder wederkeerigheid te verkrijgen.

De opschik van den voormaligen paardenkooper kon ook geen belangrijk artikel op zijne begrooting aanbrengen. Niemand in de stad herinnerde zich, hem ooit een nieuwen overrok te hebben zien aantrekken; zijn oversland vest van kameelhaar, met gelen grond, zijn kameelkleurige broek; zijne groote vetlederen schoenen, waarop nooit geen smeerborstel kwam, waren niet veel jonger dan zijn overrok.

Na deze kennismaking met het karakter en de levenswijze van Peter Germeau, zou men denken dat hij vrij moest zijn van de zucht, om zijn inkomen te vermeerderen, wijl hij hetzelfde noch voor zich zelven, noch ten nutte van anderen verteerde. En niettemin besloot hij al zijn goed op lijfrente te plaatsen. Voor zijne collaterale had hij geen zbrg; liefdadige instellingen te bevoordeelen, dit was nooit in zijn brein opgekomen. Een groot inkomen te hebben was zijne eenige gedachte, vooreerst uit zucht tot geld en ten anderen uit zucht naar de voldoening van gezegevierd te hebben in den strijd, welken hij aangevangen had om hetzelfde te verkrijgen.

Indien ik eens tien per cent van mijn geld kon krijgen, zeide Peter Germeau op zekeren ochtend in zichzelf, dat zou twee duizend kroonen renten zijn!

Enmaal die gedachte in hem opgekomen zijnde, wies zij aan, versterkte zich en werd ten laatste een idee fixe.

Maar hoe zijn geld tegen tien per cent te plaatsen op een lijf van vijftig jaren, fris en gezond? Ziedaar de moeilijkheid, waaraan Archimedes hebben zware problemen opgedacht, waarom? Omdat... en daaraan de volharding, die, onder... eene groote onder... voor hetzelfde is.

Peter Germeau had ten minste eenige gelijkenis met Archimedes en Euelydes; zijn problema was geen oogenblik uit zijnen geest verbannen. Eenige eeuwen vroeger had hij welligt het buskruid, den kompas of de drukkunst uitgevonden.

Men was in de laatste dagen van februari, voortreffelijk jaargetij voor doktoren en apothekers; tijdstip waarop verkoudheid, bezetting en honderd andere zandelingen der Parken (vergeef mij deze mythologische herinnering, waarde lezer!), hunne woning vestigen in het arm menschenligchaam.

Op zekeren avond, terwijl Peter Germeau, als naar gewoonte, zijn kop koffie en gloria met het domino-spel won in de herberg, welke men met den naam van koffijhuis vereerd had, liet hij herhaaldelijk een droeg hoestje hooren, dat eindelijk door zijnen tegenspeler, stuurman eener visschersboot, werd opgemerkt.

— Zou! zou! zei deze; gij hebt daar eene leelijke koude gevat.

— Bah! antwoordde Germeau; 't heeft niets te befeeken.

— Dat hebt gij zeker gisteren avond aan de haven best gekregen; de noorderwind heeft u op de borst geslagen.

— 't Is waar, dat ik eensklaps zeer koud werd... Een pijn... Aye!

— 't Komt zoo onverwachts. Een minuut is soms genoeg... Gij moet zetten.

— O wat! men moet voor zoo 'n beetje niet bang zijn... Gewonnen! Dat zijn er twee.

En de overwinnaar Germeau verliet het koffijhuis, doch niet zonder nog eens te hoesten.

De eerste batterij was uitgezet.

Thans moeten wij onze lezers met een nieuw personaadje bekend maken, die ook in 't zelfde stadje woonde, en stellen hem voor meester Jolivard, gewezen deurwaarder.

Deze bedienaar van het regt had vijf-en-twintig jaren doorgebracht in de uitoefening van zijn beroep en had onlangs zijne zaken op zeer voordeelige voorwaarden overgedaan. Dit zal genoeg zijn om u een denkbeeld te geven van het groot aantal volgekraasde en met een of meer zegels beaamurde voden, welke hij in het canton uitgestrooid had; van het getal ongelukkigen, door zijne tusschenkomst vervolgd en verjaagd; in een woord van den roem-

vollen staat zijner dienst, onder de vanden der gerechtigheid, of der onne. Laat ons liever het tweede woord gebruiken om het eerste niet te profaneren, door het op eene zoo leelijke zaak toe te passen.

Het bloeiend uitzigt en opgeruimd gelaat van meester Jolivard deed genoeg zien dat hij, onlijdelijk als de wet, geen het minst hartzer gevoelde, wanneer hij zich zijne slagtoffers herinnerde.

Sedert hij zijn ambt verkocht had, had meester Jolivard, om toch wat te doen, zaken gedaan, een eerlijk woord dat aanwyst, hetgeen niet altijd eerlijk is. Hij leende geld tegen eenen intrest die meer joodsch dan christen was. In de kleine steden, en zelfs in vele groote, zijn zekere lieden, die doorgaan voor kassiers, doch inderdaad woekeraars zijn. Die menschen zijn bloedzuigers, die reeds menigeen ledig gezogen hebben. Zelden kan de wet hen treffen; 't is waar dat zij daarentegen den oorlog voert tegen rijfelaars en draaiherden in de open lucht, die slechts op de centen der sullen azen.

Vijftig jaren vroeger had meester Jolivard de goederen der priesters en uitgewekenen gekocht.

Die deugdzaame man was een der orakelen der plaats; als kiezer, had hij tamelijk veel invloed; kapitein der schutterij, zat hij met deftigheid in zijnen stropdas, wanneer de eerste mei of negen en twintigste julij daar waren. Adjuut van den burgermeester, kon hij ter geschikter tijde eene houding aannemen, die geheel met zijne waardigheid overeenkwam. Beheerder van het bureau van liefdadigheid, verdiende meester Jolivard op een uitgebreider toneel te schitteren, naast dien uitstekenden menschevriend, die de aalmoes haat uit achtting voor de armen, wijl de aalmoes den genen onteert, die haar ontvangt.

En meester Jolivard zou het zich, even als de bedoelde menschevriend, tot zonde gerekend hebben, vooral door dit middel iemand schande aan te doen.

Peter Germeau woonde tegenover meester Jolivard; zij hadden eene huurmans vriendschap aangeknoopt, zoo als meestal het geval is in eene plaats waar alle burgers, elkander kennen.

Het was daags na dat de tegenpartij van Peter Germeau onder het domino-spel, zijn droeg hoestje had opgemerkt. Topvallig ontmoette meester Jolivard Germeau, die de haven op en neder wandelde met den stuurman, die daags te voren zijne partij verloren had.

— Wel, Germeau, hoe gaat het? vroeg Jolivard op eenen half beschermenden, half gemeenzamen toon.

— Zou, zou! zachtjes aan, meester Jolivard.

En tegelijk liet hij eenen hoest hooren, die hem de borst scheen van een te scheuren.

— Jongens! gij zijt verkouden.

— Dat heb ik hem gisteren reeds gezegd, zei de stuurman.

— Och! 't is niemendal, zei Peter Germeau.

En hij sprak over iets anders; maar de tweede batterij was opgericht.

De volgende week zag meester Jolivard zijnen vriend Germeau door het venster voorbijaan, en zijn moeilijke tred, zijn vooruitstekend hoofd ontgingen hem niet.

Eenige dagen later zag hij hem bij eenen apotheker ingaan. Dat was een buitengewoon voorval, eene tot nog toe ongehoorde zaak. De zuinige Germeau moest wel wezentlijk ongesteld zijn, om zijn geld aan een geneesmiddel uitgegeven.

— Voorzigtig, voorzigtig, vader Germeau! zei de apotheker toen zijn ongewone kalant hem verhaald had, hoeveel hij leed; ik raad u eenen dokter te halen.

— Dat moet men zoo lang mogelijk uitstellen, antwoordde Jolivard; maar wie zou gedacht hebben, dat gij van mij nog kalandisla hebben zoudt.

En Germeau nam het middelste gedeelte, dat de apotheker hem op eigen gezag had geresd gemaakt, in afwachting van den raad des geneesheers.

Weldra werd in de buurt opgemerkt dat Germeau niet meer uitging, en iemand, die een baroek bij hem afgelegd had, verhaalde dat hij hem ernstig ziek had gevonden. Van smart in een krimpande, kon hij zich nauwelijks bewegen, en was hij tot het besluit gekomen, eene vrouw in zijne dienst te nemen, die des ochtens kwam en des avonds weder vertrok.

— Men verzekert dat Germeau het niet lang meer houden zal, zeide eene jufvrouw Jolivard aan haren man.

— Zou veel te beter voor zijne erfgenamen, antwoordde de ex-deurwaarder. Hij bezit ten minste twintig duizend kroonen. Een aardig dukje om te erven!

Bij het uitspreken, dezer laatste woorden, ging een lichtstraal in Jolivard's brein op.

— Kan ik die twintig duizend kroonen eens beet krijgen? dacht hij.

Nog hetzelfde dag liep hij den dokter, welken Germeau juist den vorigen middag ontboden had, tegen het lijf.

— Wel dokter! vroeg Jolivard op eenen natuurlijken toon van belangstelling, het schijnt dat onze goede Germeau ernstig ziek is?

— Onder ons gezegd, antwoordde de Esculaap, de man houdt het niet.

— Bah?

— Kwalen, die reeds lang bestaan, en bedenkelijk geworden zijn, omdat hij ze verzuimd heeft. Ik geloof, dat de ruggemerg reeds aangetast is.

— Is 't mogelijk?

— En daar hij alleen woont en niemand heeft, die hem des nachts te hulp kan komen, zal men hem den eenen of anderen morgen nog dood vinden. Het gevolg van dit gesprek was, dat Jolivard, zonder tijd te verliezen, zijnen vriend Germeau ging bezoeken.

Hij vond hem in eenen versleten armstoel, met katoen fluweel bekleed, in een pijnlijke en magtelooze houding verzonken.

— Ach! zei Peter Germeau met eene zwakke stem, gij zijt wel vriendelijk!

— Een buurman... een vriend... het is niet meer dan pligt.

— 't Wil niet, buurman Jolivard, 't wil niet! En het ergste is, dat ik mij met mijne zaakjes niet kan bezig houden. Ik heb een paar stuivers... ze moeten daar renteloos liggen, en juist op een oogenblik dat die verdorde ziekte buitengewone uitgaven vordert.

En Germeau wees met de hand op een apothekers fleschje, dat naast hem stond.

De gelegenheid was gebreken, om dadelijk tot zijne zaak te komen.

— Indien ik in twee plaats was, mijn beste Germeau, zei Jolivard, geene kinderen noch naaste bloedverwanten hebbende, zou ik voor het overige mijner dagen mijne rust voor goed willen vestigen... ik zou op lijfrente plaatsen. Ieder voor zich en God voor allen. Rijk... zoo gij eens, bij voorbeeld, zes perCent konde vinden, ik zou u raden 't aante nemen.

— Dit vordert overweging, zei de zieke, ik dank u intusschen voor uwen goeden raad.

Weken en maanden verbleven. Op zekeren dag verklaarde de dokter, wien Jolivard naar den toestand van zijnen patient vroeg, dat Germeau het afvalven der bladen niet overleven zou. Men was toen reeds in de maand september.

Meester Jolivard verloor geen tijd en stelde Germeau voor, zijn kapitaal tegen acht perCent overteneemen.

— Ik zal er eens over denken, antwoordde deze weer.

Jolivard vreesde dat onder al dat nadenken de dood zijne plannen in duigen zou komen werpen. Op het orakel van esculaap vertrouwend, bleef hij Germeau het tooverwoord in de ooren. Tien perCent.

— Het zij zoo, als gij het dan toch wilt, antwoordde Germeau, zonder de minste voldoening aan den dag te leggen. Wij zullen dat dezer dagen in orde brengen.

— Ja, een dezer dagen — bijvoorbeeld dezen namiddag. Ik zal den notaris medebrengen. Een klein contractje, en gij zult gerust kunnen zijn, buurman Germeau. Gij zult zorgeloos leven, voor uwe gezondheid kunnen zorgen en u goed kunnen doen.

— Gij zijt wel vriendelijk, vriend Jolivard. Ach! ik ben maar al te zeer overtuigd, dat gij daar een voordeelig koop gesloten hebt.

Voor het einde van den dag was het contract in behoorlijken vorm opgemaakt en geteekend. Jolivard kwam te huis, verheugd van een' zoo goeden dag gehad te hebben.

Germeau was niet minder tevreden, hij plakte de vruchten eener komedie van zes maanden waarin hij voorzeker eenen moeilijken rol gespeeld had.

De bladen gingen aan het afvallen. Meester Jolivard wachtte met ongeduld naar het oogenblik, waarop hem zijne prooi zou geleverd worden: maar Germeau was stout genoeg, van maar niet zoo dadelijk te sterven. Wat meer is, men zag hem wederom gaan, wel is waar met eenige moeite voortstuikende, doch daarna ging hij een weinig beter en ten laatste zoo goed het hoefde.

Toen de lente daar was, scheen Germeau gansch hersteld en de dokter huzzende overal de schoonste genezing rond, welke hij ooit bewerkt had.

Tien jaren zijn reeds verloopend sedert de ex-deurwaarder eene rente van twee duizend kroonen uitbetaalt voor een kapitaal van 20,000 kroonen. De betaalde som staat reeds gelijk aan het kapitaal, hetwelk zijne erfenigen wellicht eerst zullen bezitten. Eene ruwendige woede verteert hem; hij, die eertijds zoo bloeiend was, is thans mager en uitgeleerd.

Maar denk niet, dat Germeau lang gelukkig is geweest in zijne zegenpraal! Hij oordeelt over de woede en den haat, welke Jolivard verteren moeten, naan de wanhoop waarvan hij zelf met zijne schraapzucht, in zulk een geval zou aangegrepen worden en een nieuw idee fixe heeft zich van zijnen geest meester gemaakt. Hij wraest vermoord of met vergif ongebracht te zullen worden. Nooit komt bij hem de gedachte op, om het contract te vernietigen. Er daardoor zijne rust weder te herkrigen, en hij is en blijft ten prooi aan schrikbeelden, die hem eisdijk zinneloos zullen maken.

Aldus heeft elk dezer twee mannen zijne foltering. Wie zal een van beiden beklagen?

De ondergetekenden, als Commissarissen Liquidateurs van den door JACQUES-JEAN VOLKERT, Fabrikant te Gemert, afgestanen Boedel aan de Crediteuren zijner firma VOLKERT & COMPAGNIE, zullen op den 16 Februarij aanstaande en achterevoegen dagen te Gemert, provincie Noord-Brabant, in het openbaar, doen verkoopen, de onder omschreven goederen, waarvan de goede kwaliteit en solide bewaarding, als genoegzaam algemeen bekend zijnde, — geene verdere aanbeveling vereischen. Welke Goederen dagelijks ter bezigtiging zijn ten huize van den Heer VOLKERT te Gemert.

Stuks.	BENAMING.	Breedte.	Stuks.	BENAMING.	Breedte.
923	Chelas Bonten.	4 1/4 à 7 1/4	670	Kat. en Linn. Serv. 5 1/4 bij 6 1/4	
26	Figuur Chelas Bonten.	4 1/4 " 6 1/4	379	id. id. Handdoek. 9 1/8 " 5 1/4	
148	Tafelchellassen.	4 1/4 " 6 1/4	546	Hallinnen en linn. witte Zakd.	4 1/4 " 9 1/8
34	Nankinetten.	7 1/8 " 5 1/4	705	Gedrukte Blauwe Doeken.	5 1/8 " 5 1/4
58	Blaauwbonten.	4 1/4 " 7 1/4	189	id. Hofrouw. id.	5 1/4 " 6 1/4
392	Vriesbonten.	7 1/8 " 7 1/4	474	id. Allemans id.	5 1/4 " 5 1/4
19	Lazetijk.	4 1/4 " 6 1/4	116	id. id.	5 1/4 " 5 1/4
53	Siamosen.	4 1/4 " 6 1/4	285	Gekeperde gefruite Halsdoeken	7 1/4 " 7 1/4
25	Rokstreepen.	7 1/4 " 7 1/4	40	Damaste Wollen Tafelkleeden.	8 1/4 " 10 1/4
14	Molton	4 1/4 " 5 1/4	1211	Chelas Boezelaars	7 1/4 " 7 1/4
18	Watertwist.	6 1/4 " 7 1/4	190	Witte en gedrukte Molton.	5 1/4 " 12 1/4
52	Slingdans en Sarongs.	6 1/4 " 7 1/4	420	Dozijk Roode gewatte Zakd.	5 1/8 " 5 1/4
229	Ruwe Calicots.	5 1/4 " 6 1/4	99	id. Witte id. id.	5 1/8 " 5 1/4
41	Gebleekte idem	5 1/4 " 8 1/4			
91	Hallinnen, ruw en gebleekt.	5 1/4 " 6 1/4			
21	Gebleekt linnen	4 1/4 " 6 1/4			
49	Linnen en Katoen. Luijrgoed	9 1/8 " 15 1/4			
27	id. en id. gekep. Dimet	7 1/8 " 7 1/4			
21	Pilou's.	7 1/8 " 4 1/4			
14	Broekenstof.	7 1/8 " 4 1/4			
12	Blaauw Katoen	5 1/4 " 7 1/4			
23	id. Half Linnen.	5 1/4 " 6 1/4			
37	Gedrukt allemans Katoen.	5 1/4 " 7 1/4			
31	Damast Bazin en Piqué.	4 1/4 " 6 1/4			
141	Diversen, Canvas, Sarsenets enz.	4 1/4 " 6 1/4			
29	Katoen. en Linn. Servetgoed.	8 1/4 " 10 1/4			
23	Linnen Damaste Tafellakens,	11 1/4 " 12 1/4			
3	id. id. Matrastijk.	8 1/4 " 9 1/4			
19	id. Pellen Tafellakens.	10 1/4 " 11 1/4			
404	id. Damaste Serv. 5 1/4 bij 7 1/4				

Advertentien

De Notaris JOH. DE BERGH, te 's Hertogenbosch, zal aldaar, op de smalle haven van de Aschschuur op Vrijdag den 6 Februarij 1846, des morgens ten 9 ure, verkoopen Eene zeer groote en schoone partij

TIMMERHOUT
waaronder ook IJPENHOUT van allerlei aard
De Notaris LAURENS ADRIAAN DE WITTE, residierende te Helvoirt, voor de kinderen ADRIAAN BERGMANS, Maandag den 11 Februarij 1846, des voormiddags om 10 uren, binnen Udenhout, het openbaar op het stuk VERKOOPEN:
100 Stuks ZWARE EN EXTRA LANGE Eikenboomen, geschikt voor BERGREDEN, MOLEN, en KUIPHOUT en
300 Stuks EXTRA LANGE Eikenboomen, geschikt voor BALKEN en althar TIMMERHOUT, van welk de Asses Steeg, nabij de Kom van het Dorp, te Udenhout voormeld.

STOOMBOOTVAART
OP DE MAAS
Onderneming
P. J. BERGER.
De Stoomboot **de Maas**, vertrekt 's morgens ten 4 ure
Maandag den 2 Febr. van ROTTERDAM naar VENLO.
Woensdag » 4 Febr. » VENLO naar ROTTERDAM.
Vrijdag » 6 Febr. » ROTTERDAM naar VENLO.
Vervolgens geregeld elke Maandag en Donderdag van VENLO naar ROTTERDAM.
Dingsdag en Vrijdag van ROTTERDAM naar VENLO.

Granmark
van **ROGGE EN BOSCH**
Vrijdag den 2 Febr. 1846 op 31 Januarij
ROGGE 15 8,65 a 9,25. BOEKWIT 15 100 a 18 35.
GORT BAYER 1 3,65 a 3,50.
LICHTWITIG HAVER 12 85 a 13 50.
Eenige van Rotterdam
Vrijdag 31 Januarij 1846
w. S. 24 p. 60. Gewone Cert. 3 p. 75
Certific. 2 p. 42. Mandel. 1641. Rij. Spoorw. 11
Part. 10. Land. 5 p. 22. Sp. 3 p. 11. 11
Dilo 4 p. 20. Du. 5 p. 11. 11
Ter Drukkerij van J. A. A. DE ROOY, te 's Bosch